

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Проект: „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Хасково”,
финансиран по Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013г.,
регистрационен номер на договор за безвъзмездна помощ
№ BG161PO001/1.4-07/2010/025 от 23.06.2011 г.

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ГРАД ХАСКОВО ДО 2020 г.

(ЕКСПЕРТНО СТАНОВИЩЕ)

ВЯРНО С ПРИГИЧАЛА

Изпълнител: ДЗЗД „ВАМОС И ПАРТНЬОРИ“

vamos
architecture & design

btm
BIM Consulting

SUNNY CITY
special communication

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к.6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес:haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

1. СТРАТЕГИЧЕСКИ КОНТЕКСТ

ИПГВР гр. Хасково е основен документ за развитие на града за периода до 2020г., който в значителна степен ще определи възможностите за ползване на средства от Оперативните програми 2014-2020 г. за неговото развитие. С помощта на ИПГВР се търси подкрепа за реализиране на важните стратегически цели за градско развитие, които най-общо могат да бъдат формулирани като:

- Устойчиво и балансирано развитие за подобряване на условията за живеене, за бизнес и рекреация;
- Подобряване на инфраструктурата и икономическата среда;
- Подобряване на публичните услуги;
- Подобряване на екологичното състояние и стандартите на обитаване;
- Пълноценно използване на потенциала за сътрудничество и синергия между различните сектори, фактори на селищната среда, заинтересовани страни в града, общината и агломерационния ареал;
- Планът ще определи къде да бъдат финансирани конкретни инвестиционни проекти, насочени към определени градски територии/зони/райони, към физическото им обновяване и благоустройство, за да се създаде привлекателна градска среда, която на свой ред да привлича бъдещи инвестиции, да подобри услугите и да доведе до допълнително развитие.

В настоящия обхват ИПГВР може да включи интегрирано проектиране, планиране и програмиране на цялостното развитие на три зони за въздействие на града като обособена градска територия с определено основно функционално предназначение:

- Зона с преобладаващ социален характер - градска територия с преобладаващи жилищни функции;
- Зона с потенциал за икономическо развитие - градска територия с преобладаващо предназначение за производствени и други бизнес дейности;
- Зона на публични функции с висока обществена значимост.

Целите и приоритетите на плана следва да бъдат в синхрон с целите и приоритетите на стратегията на Европейския Съюз „Европа 2020“, Националната програма за реформи (2011-2015 г.) и Националната програма България 2020, както и плановите и стратегически документи за регионално и градско развитие.

Стратегия "Европа 2020" (E2020) дефинира изграждането на нов икономически модел в страните-членки на ЕС, основан на познания, нисковъглеродна икономика и високи равнища на трудова заетост. Трите приоритета на E2020 са: интелигентен растеж (стремеж към икономика, основана на знанието и иновациите), устойчив растеж (насърчаване на екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите) и приобщаващ растеж (поддържане на високи нива на заетост, които създават условия за социално и териториално сближаване).

ВЕРНО СЪДЪРЖАНИЕ

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Основното мото на политиката на ЕС за новия програмен период 2014-2020 г. е, че интегрираният подход към развитието е ключ към интелигентна, устойчива и приобщаваща Европа. В новите нормативни актове за Кохезионната политика, които бяха приети през март 2012 г., Европейската комисия предлага **по-силна подкрепа за интегрирани стратегии за устойчиво градско развитие.** Комисията отчита, че целите на стратегията "Европа 2020" за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж за Европа не могат да се постигнат чрез отделни секторни политики, които се прилагат независимо една от друга. Отбелязва се, че това е още по-ясно в големите градове. **За да укрепи на практика този интегриран подход,** новият регламент въвежда "Интегрирани териториални инвестиции". Този инструмент ще позволи на държавите-членки и регионите да създадат инвестиционни планове, съчетаващи финансиране от различните приоритетни оси в рамките на една оперативна програма, или от различните оперативни програми¹.

В „Договора за партньорство“ между България и Европейската комисия за помощта по линия на Общата стратегическа рамка 2014-2020 г. страната ще идентифицира ясни мерки за разрешаване на градските проблеми на развитието, като Европейската комисия ще иска да види как всяка държава-членка ще направи това и къде.

Националната програма за развитие „България 2020“ (НПР БГ2020) е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2020 г. Той е в съответствие с ангажиментите на България на европейско и международно ниво, но въплъщава стремежа на държавата за избор на национален път за напредък. Основните предизвикателства, пред които българската икономика е изправена през следващите години, са свързани както с преодоляване на негативните ефекти от глобалната икономическа и финансова криза, така и с преодоляване на натрупани социални дефицити и постигането на по-висока конкурентоспособност на българската икономика. НПР БГ2020 е интегриран документ за социално-икономическото развитие на България до 2020 г, показващ връзката между приоритетите на ЕС в контекста на Стратегията „Европа 2020“ и националните приоритети на България. НПР БГ2020 осигурява и основа за програмния документ по Кохезионната политика на ЕС за периода 2014-2020 г.².

Визия на развитие - НПР БГ2020

„Към 2020 г. България е държава с конкурентоспособна икономика, осигуряваща условия за пълноценна социална, творческа и професионална реализация на личността чрез интелигентен, устойчив, приобщаващ и териториално балансиран икономически растеж.“

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

¹ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT Elements for a Common Strategic Framework 2014 to 2020 the European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Cohesion Fund, the European Agricultural Fund for Rural Development and the European Maritime and Fisheries Fund, Brussels, 14.3.2012SWD(2012) 61 final (Работен документ на Комисията. Елементи на Общата стратегическа рамка 2014-2020).

² Национална програма за развитие „България 2020“. Проект.

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к.6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregion.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Цели на развитие - НПР БГ2020

1. Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване, и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.
2. Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението.
3. Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.

На базата на формулираните визия и цели, са идентифицирани осем приоритетни направления:

1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила.
2. Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.
3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал.
4. Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси.
5. Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.
6. Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.
7. Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност.
8. Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари.

Освен предвижданията на стратегическите, планови и програмни документи за развитие на страната от по-високо ниво и новите регламенти на ЕК, при разработването на **Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на град Хасково** се използват като отправни точки за стратегическия пакет на плана, изводите, целите, приоритетите в посочените по-долу документи:

Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове (2007 г.), която е основополагащ документ за политиката на ЕС за градското развитие. Той подчертава значението на интегрирания подход за развитие на градските райони. Лайпцигската харта за устойчиви европейски градове (2007 г.) призовава към увеличаване на взаимодействието между архитектура, планиране на инфраструктурата и градоустройството (устройствено планиране), за да се създадат привлекателни градски пространства, които предлагат висок стандарт на жизнената среда, постигнати в резултат от синергията от всички културни, икономически, технологически, социални и екологични аспекти, които въздействат върху качеството и процеса на планиране и строителство. В дългосрочен план, за да могат градовете да изпълняват своята роля на двигатели на социалния напредък и на икономическия растеж, следва да се приложат

ВЯРНО ПОДПИСАНА

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к.6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес:haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

мерки за запазване на социалното равновесие вътре в тях, да се гарантира културното им многообразие и да се създаде висококачествена градска среда, архитектура и дизайн.

„Декларацията от срещата на министрите в Толедо по въпросите на градското развитие”³ (2010) дефинира градското възстановяване като ефективен инструмент за „рециклиране на градската среда”. Това е подход към териториалното развитие на градовете, който има за основна цел да предотврати безконтролната пространствена експанзия на урбанизираните територии. Икономическата ефективност на този подход и предимствата му пред развитието на града в територии „на зелено” се крият в преимущественото разположение на интервенциите в по-голяма близост до градския център, съществуващата добра инфраструктурна и обслужваща осигуреност.

Териториалният дневен ред на Европейския Съюз, който бе преразгледан през 2011 г., за да се отразят по-добре европейските предизвикателства и политически приоритети, а именно "Европа 2020", доведе до приемането на Териториален дневен ред на Европейския Съюз 2020 (ТА2020). Той се основава на принципа, че е необходим единен интегриран и междусекторен подход за превръщането на основните териториални предизвикателства на ЕС в потенциали, за да се гарантира балансирано, хармонично и устойчиво териториално развитие. ТА2020 ефективно свързва териториалното сближаване със стратегията "Е2020". Той осигурява стратегически насоки за териториално развитие и подчертава, че повечето от тези политики могат да бъдат по-ефективни и може да се постигне синергия с други политики, ако териториалното измерение и териториалните въздействия са взети под внимание. ТА2020 насърчава балансирано, полицентрично териториално развитие и използването на интегрирани подходи за развитие в градовете, както и в селските райони и специфични региони.

Интегрираният план за градско възстановяване и развитие е стратегически документ със средносрочен хоризонт, насочен към устойчиво и трайно преодоляване на високата концентрация на натрупаните икономически, социални, инфраструктурни и средови проблеми в града и издигане на неговата роля като център на агломерационен ареал, динамизиращ прилежащата територия. Основните принципи, на които трябва да отговарят интегрираните планове за градско възстановяване и развитие, включват:

- **пространствено развитие**, съчетаващо социално-икономическото и инфраструктурното развитие на градовете и урбанизираните им зони с актуалното устройствено планиране на същите;
- **приемственост и доразвитие** в посока реализация на другите стратегически и планови документи на регионалното развитие и на териториалното устройство;
- **икономическа устойчивост**. ИПГВР трябва да е в съзвучие с икономическите стратегии и политики за стимулиране на икономически растеж, иновации и конкурентоспособност;

ВЪРХУ С ОРГИНАЛА

³ Испанско председателство на ЕС (2010), „Декларация от неофициалната среща на министрите в Толедо по въпросите на градското развитие”, Толедо

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

- **социална устойчивост.** Интегрираното градско планиране трябва да обвързва градското развитие със социални програми и стратегии – подобряване на жилищната среда и социалната инфраструктура, интегриране на населението в необлагодетелствани квартали и др.;
- **екологична устойчивост.** Интегрираното градско планиране може да допринесе за устойчивото развитие, чрез стимулирането на възобновяемите енергийни източници, енергийната ефективност, рециклиране на отпадъците и т.н.;
- **архитектурно-пространствени и културно-исторически аспекти.** ИПГВР трябва да отчитат качеството на обществените пространства, опазването и поддържането на историческите сгради и ансамбли, културните ценности и архитектурното наследство.

2. ВИЗИЯ

2.1. ВИЗИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЛАСТ И ОБЩИНА ХАСКОВО, ЗАЛОЖЕНИ В ДЕЙСТВАЩИТЕ ПЛАНОВИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

Основните планове и стратегически документи, пряко свързани със социално-икономическото и пространствено развитието на гр. Хасково, са:

- Регионален план за развитие на Южен централен район за планиране за периода 2007-2013 (2005 г.);
- Стратегията за развитие на Област Хасково до 2015 г.;
- Междинна оценка на Стратегията за развитие на Област Хасково (2010 г.);
- Общински план за развитие на Община Хасково (2007 – 2013 г.).

В Регионалния план за развитие на южен централен район за планиране за периода 2007-2013 е формулирана следната визия:

„ЮЦР – проспериращ европейски регион с балансирано развитие на основата на местните ресурси, предпочитано място за живот и бизнес, с висок жизнен стандарт, осигурен от конкурентноспособна икономика.“

В документа е отбелязано, че „...съществуват предпоставки граничните области Смолян, Кърджали и Хасково да заменят визията си на провинциална периферия с визията на региони с трансгранично значение и потенциал за интегрирано сътрудничество и растеж.“

В Стратегията за развитие на Област Хасково до 2015 г. е дефинирана следната визия:

„До 2015 г. Хасково ще се интегрира в Европейския съюз като регион с висок и устойчив темп на икономическо развитие, нисък процент на безработица, подобрен жизнен стандарт на населението, съхранена културна идентичност и чиста околна среда.“

В Междинна оценка на Стратегията за развитие на Област Хасково (2010 г.) е отбелязано, че „...Визията, дефинирана от стратегията е формулирана в съответствие с приоритети в развитието на Република България в предприєдинителния период на страната към ЕС. В тази връзка е необходимо нанасянето на определени корекции. Новата формулирана Визия на стратегическия документ следва да съответства на новата кохезионна стратегическа рамка на ЕС, както и на актуализираните Национална стратегия за регионално развитие и

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган – Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к.6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

Регионален план за развитието на Южния централен район за планиране. Основният мотив на визията следва да е свързан с желанието за постигане на устойчив просперитет на местните общности в областта. Това от своя страна изисква разбирането, че този устойчив просперитет е възможен единствено чрез интегриран подход на планиране и управление на територията на областта и свързаните с нея природни, икономически и социални системи."

Визията за развитие на Община Хасково, заложена в **Общинския план за развитие (ОПР) на Община Хасково (2007 – 2013 г.)** е:

„Община Хасково – административен, икономически и културен център на региона с развита съвременна техническа и социална инфраструктура, високо качество на живот на жителите и съхранена околна среда."

В актуализирания документ за изпълнение на ОПР Хасково 2007-2013 г. визията за развитие на общината се потвърждава като актуална и адекватна на перспективното развитие.

Заложените визии в плановите и стратегически документи, независимо че се отнасят за цялата община и област Хасково, формират основни послания, които трябва да бъдат отчетени при дефиниране на визията за развитие на град Хасково. Тези насоки и послания бяха отчетени при дефинирането и приемането на визията на Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на град Хасково 2020.

2.2. ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ГРАД ХАСКОВО

Визията за развитие е определено виждане за състоянието, в което е желателно градът да попадне в определен бъдещ момент. Тя очертава стратегическите очаквания за Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на Хасково 2020. Съгласно Методическите насоки за разработване и прилагане на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие „...Визията следва да представлява кратко описание на представата на общината за развитие на ключовите икономически и социални сектори в града, както и за неговото пространствено развитие към 2020 г., чиято реализация ще бъде подпомогната от Интегрирания план за градско възстановяване и развитие. Визията не следва да включва конкретни приоритети, цели и мерки, а да обоснове избора на зони за въздействие на база анализа на настоящата ситуация."

Визията кратко формулира перспективното развитие на основните процеси в градската територия, като предлага и определен модел на това развитие. Самата визия е близка до желаното състояние и не се ограничава от наличните ресурси. Тя е основен градивен и дефиниращ компонент на всяка стратегия за развитие, като фокусира вниманието върху дългосрочните стратегически насоки и решаването на основните проблеми на дългосрочното развитие. При определянето на визията на градската стратегия за развитие на Хасково са отчетени изводите и изискванията за:

- Състоянието и развитието на основните социално-икономически, демографски, устройствени, инфраструктурни процеси и системи;
- Стратегическите насоки за бъдещото развитие на града;
- Основните принципи на интегрираното градско възстановяване и развитие;

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к.6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg

Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013

www.bgregio.eu

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България

- Съгласуване с приоритетите на националните и секторните политики, НПР БГ 2020 и Кохезионната политика на ЕС за периода 2014-2020 г.

При дефинирането на Визията за развитие е необходимо да се намери баланс между реализъм и амбиция, между краткосрочност и дългосрочност, между възможности и желания. Визията трябва да бъде реалистична и да се базира на наличните ресурси на града, отчитайки неговите силни и слаби страни, потенциали и ограничители. От друга страна, визията трябва да поставя предизвикателни и амбициозни цели, да задава дългосрочни приоритети.

Основните послания на Визията бяха представени и обсъдени на 19 септември 2012 г. по време на **ДИСКУСИОННА СРЕЩА** между директорите на дирекции в администрацията, експерти и ръководството на общината за формулиране на визията за развитие на гр. Хасково до 2020 г. Срещата бе организирана от ДЗЗД „Вамос и партньори“ със съдействието на екипа на проекта от Община Хасково. Участниците бяха запознати с изготвеното експертно становище в аналитичната му част, на база проучване и анализиране на стратегическите документи на европейско, национално, регионално, областно и общинско ниво и резултатите от социално - икономическия анализ.

В резултат на проведената дискуссионна среща за формулиране на визията за развитие на гр. Хасково до 2020 г., с Протокол № 5 от 19.09.2012 г., е определена следната визия:

„Хасково – зеленият град на България, стратегически разположен на пътя между Европа и Азия, туристически и културно привлекателен, проспериращ икономически, с отговорност към бизнеса, с грижа към хората, с уважение към традициите и достойно бъдеще за всички!“

За да бъде спазен подходът за разработване на визията с принципа на широко гражданско участие тя бе представена за обсъждане на всички работни срещи, дискуссионни сесии, кръгла маса, заседанията на експертните комисии към общинския съвет и т.н.

РЕГИОНАЛНА КОМИСИЯ

Този документ е създаден в рамките на договор BG161PO001/1.4-07/2010/025 „Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Хасково“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейски фонд за регионално развитие. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Община Хасково и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган. Община Хасково, Област Хасково, гр. Хасково, пл. „Общински“ №1, п.к.6300, тел. + 359 38 603 300, факс + 359 38 603 301, интернет адрес: haskovo.bg, e-mail: municipality@haskovo.bg